

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie W. M.

uniewinnionego od zarzutu popełnienia przestępstwa określonego w art. 585 § 1

k.s.h.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 grudnia 2012 r.,

wniosków obrońcy oskarżonego z dnia 3 grudnia 2012 r., o:

1. sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2012 r. i doręczenie jego odpisu,
2. zasądzenie od oskarżyciela posiłkowego P.-G. sp. z o.o. na rzecz osk. W. M. kosztów obrony na etapie postępowania kasacyjnego wg stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości o kosztach obrony udzielonej z urzędu

p o s t a n o w i ł:

1. nie uwzględnić wniosku obrońcy osk. W. M. o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2012 r.,

2. na podstawie art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 kpk oraz art. 626 § 1 kpk zasądzić od oskarżyciela posiłkowego P.-G. sp. z o.o. na rzecz osk. W. M. kwotę 442, 80 (czteryście czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy) tytułem kosztów czynności wykonanych przez obrońcę na etapie postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 8 sierpnia 2011 r. osk. W. M. został uniewinniony od zarzutu popełnienia przestępstwa przewidzianego w art. 585 § 1 k.s.h. Rozstrzygnięcie to zostało następnie utrzymane w mocy orzeczeniem Sądu Okręgowego z dnia 15 listopada 2011 r.– po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżonego i oskarżyciela posiłkowego, tj. P.-G. sp. z o.o. Od tego ostatniego wyroku kasację wniósł jedynie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, tj. P.-G. sp. z o.o.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 r. Sąd Najwyższy wydanym na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk oddalił kasację oskarżyciela posiłkowego P.-G. sp. z o.o. jako oczywiście bezzasadną. Obecnie, obrońca osk. W. M. wystąpił z wnioskiem o sporządzenie pisemnych motywów orzeczenia Sądu Najwyższego.

Powyższy wniosek obrońcy oskarżonego nie zasługiwał na uwzględnienie. W niniejszej sprawie kasację wniósł jedynie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, a zatem tylko tej stronie procesowej przysługuje prawo domagania się sporządzenia pisemnych motywów rozstrzygnięcia o oddaleniu kasacji, które zapadło na posiedzeniu przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k. Za taką interpretacją zakresu uprawnienia przewidzianego w powołanym przepisie – zd. drugie *in fine*, przemawia wykładnia funkcjonalna, zgodnie z którą, w tym szczególnym układzie procesowym, tylko strona wnosząca nadzwyczajny środek zaskarżenia może skutecznie wystąpić o sporządzenie pisemnych motywów orzeczenia oddalającego kasację. Tylko w jej wypadku jest to uzasadnione potrzebą realizacji uprawnienia do zapoznania się z uzasadnieniem ustosunkowującym się do jej zarzutów i argumentów. Trudno natomiast dostrzec racje przemawiające za przyjęciem, że z taką inicjatywą mogą występować wszystkie strony uczestniczące w procesie w toku instancji, zwłaszcza jeżeli – tak, jak w tej sprawie – oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej petryfikuje stan prawny wynikający z dotychczasowego rozstrzygnięcia; co więcej nawet, odpowiada stanowisku zajętemu przez stronę w pisemnej odpowiedzi na kasację. Podobny pogląd wyrażono w piśmiennictwie stwierdzając, że „stroną uprawnioną do wnioskowania o pisemne uzasadnienie będzie /.../ jedynie strona, której kasację oddalono jako oczywiście bezzasadną, a nie inna strona postępowania kasacyjnego” (por. T. Grzegorzczak: Kodeks postępowania karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz, Warszawa 2008, s. 1124). Zauważyć bowiem trzeba, że w istniejącej konfiguracji procesowej, gdy określona strona procesowa albo nie wystąpiła w ogóle z inicjatywą

uruchomienia postępowania kasacyjnego albo nie miała takiej prawnej możliwości, nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że może wnosić o doręczenie jej uzasadnienia orzeczenia o oddaleniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Wynika to z istoty kontroli kasacyjnej, która jest przeprowadzana w odniesieniu do orzeczenia sądu odwoławczego już po wyczerpaniu toku instancji i – poza okolicznościami wymienionymi w art. 439 k.p.k. – ograniczona jest ściśle ramami zakreślonymi w nadzwyczajnym środku zaskarżenia. Stąd też i uprawnienie do złożenia wniosku o sporządzenia uzasadnienia na piśmie postanowienia o jego oddaleniu, wynikające z art. 535 § 3 zd. drugie k.p.k. *in fine*, musi być odnoszone do tej strony procesowej, która wniosła kasację i postawiła w niej zarzuty, wyznaczając granice zaskarżenia, a nie do wszystkich stron uczestniczących dotychczas w procesie.

Natomiast, na uwzględnienie zasługiwał wniosek obrońcy W. M. o zasądzenie od oskarżyciela posiłkowego P.-G. sp. z o.o. na rzecz osk. W. M. kosztów obrony wykonywanej na etapie postępowania kasacyjnego. Przepis art. 636 § 1 kpk przewiduje, że w sprawach z oskarżenia publicznego, w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego wniesionego wyłącznie przez oskarżyciela posiłkowego, koszty procesu ponosi na ogólnych zasadach ten, kto wniósł środek odwoławczy. Z kolei, stosownie do dyspozycji art. 616 § 1 pkt 2 kpk – do kosztów procesu należą uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy. Na zasadzie określonej w art. 518 kpk przepisy dotyczące postępowania odwoławczego mają odpowiednie zastosowanie do postępowania kasacyjnego.

W tej sprawie, kasacja została wniesiona przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego P.-G. sp. z o.o. , w wyniku jej rozpoznania zapadło postanowienie o jej oddaleniu. W tej sytuacji ten podmiot – z mocy wspomnianego przepisu art. 636 kpk – jest obciążony obowiązkiem poniesienia nie tylko kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, które już zostały zasądzone, ale również wydatków poniesionych przez stronę przeciwną z uwagi na ustanowienie obrońcy. Realizując swoje uprawnienia osk. W. M. korzystał w postępowaniu kasacyjnym z pomocy obrońcy, który złożył odpowiedź na kasację. W tym wystąpieniu początkowo obrońca wnosił o zasądzenie „kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych” bez bliższego sprecyzowania jakie normy uznaje za mające zastosowanie w jego wypadku. Obecnie, uzupełniono tę inicjatywę wskazaniem, że

chodzi o stawkę przewidzianą w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości o kosztach obrony udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.). W tej sytuacji należało uznać, że podstawą rozstrzygnięcia powinny być stawki minimalne za czynności w postępowaniu karnym wykonywane przez obrońców wyznaczonych z urzędu, które wynikają z treści § 14 pkt 4 i 7 powołanego rozporządzenia albowiem wobec braku rozpoznania sprawy na rozprawie nie doszło jeszcze do wykonywania obrony przed Sądem Najwyższym, a aktywność obrońcy ograniczyła się do udzielenia odpowiedzi na kasację strony przeciwnej.

Z kolei, w związku z tym, że na podstawie § 2 tegoż rozporządzenia (po zmianie wprowadzonej rozporządzeniem MS z dnia 27 października 2005 r. – Dz. U. Nr 219, poz. 1872) dotychczasowe stawki zostały podwyższone o kwotę podatku VAT – i obrońcy z urzędu przysługują w takiej właśnie powiększonej kwocie, należało uznać, że wniosek złożony w tej sprawie o zasądzenie kosztów obrony, choć niezbyt precyzyjnie, ale tak właśnie określa ich wysokość i w tym kształcie go uwzględnić.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.